

“DOBRO DRUŽSTVO 😊 - VÝPRAVA DO INKLUZÍVNEHO NEZNÁMA”

a

PODPORNÉ OPATRENIA

O. Okálová, 2024

= PODPORA, alebo OPATRENIA? Bolo prvé vajce, alebo sliepka? Vedci už vedia, že SLIEPKA! =

Aj vy si kladiete tieto otázky? Určite sú na mieste! Každý, kto sa narodil hľadá spôsob ako v komunite prežiť. Tento článok nepatrí medzi vedecké 😊 a je „malým poetickým exkurzom“, ÚPLNE PRE KAŽDÉHO, do zavádzania podporných opatrení. Jeho cieľom nie je vedecky vysvetľovať čo sú podporné opatrenia, odkiaľ prišli, práve naopak! Laicky podať prečo ich potrebujeme a ako s nimi, môžeme JEDNODUCHO, okolo seba vystavať inkluzívny svet 😊. Nebudeme popisovať žiadne východiská špeciálnej pedagogiky, psychologické prístupy, či akčné politiky. Použijeme v ňom metafory, ktoré verím, že porozumejú ako deti, tak dospelí. A hneď jednou začnem!

Metafora „BONBONIÉRY“

Určite každý z nás pozná bonboniéru. Minimálne z reklám, regálov v obchodoch a ak sme mali aj „sociálne“ šťastie vo vzťahoch, ktoré obdarujú, tak možno i z osláv, či srdečných stretnutí s priateľmi, známymi a podobne.

Presne takúto bonboniéru sme dostali k oslave inklúzie. Nevola sa „Tatiana“, „Milka“, „Lindt Lindor“ 😊. Volá sa veľmi netradične... „KATALÓG PODPORNÝCH OPATRENÍ“.

Keď ju otvoríte, nájdete v nej rôzne pralinky 😊 Je ich spolu 21. Sú usporiadané do troch poschodí: prvé *Všeobecné*, druhé *Cielené*, tretie *Špecifické*, ktoré nám pripomenuli aj tri typy PREVENČIE a týchto 5 príchutí od pána MASLOWA¹: *Riešenie fyziologických potrieb, Vytváranie bezpečného a podporného prostredia, Podpora pocitu spolupatričnosti, Podpora sebaúcty a dôvery, Povzbudzovanie sebarealizácie*. Všetky sme ochutnali a ochutnávame spolu s vami. Niektoré chutia viac deťom, niektoré viac dospelým. A je to v poriadku. Chuťové kanáliky máme predsa každý nastavené inak! Aj v tom sme jedineční 😊.

Kým si však takú bonboniéru v školskej komunite doprajete, je dobré vedieť pár vecí, na ktoré sme už prišli a chceme sa o ne deliť i s vami.

¹ <https://navigate360.com/blog/the-role-of-sel-pbis-in-maslow-before-bloom/>

Vieme prečo ochutnať práve túto bonboniéru 😊!

- Táto bonboniéra chutí JEDINEČNE! Jej chute sú mnoho krát nepredvídateľné, DOBRÓdružné ale zaručene rozvojové 😊. SPOLU v komunite meriame, či jej blahodarné účinky vidieť, cítiť. Určite uznáte, že to nie je bežné ani u luxusných belgických praliniiek 😊. Táto bonboniéra ľudí SPÁJA! Jej obal je zabalený do tímového baliaceho papiera a vzťahovej stužky, utkanej z podpornej siete činností a služieb.

Vieme ako si ju vychutnávať, aby sme sa jej neprejedli!

- Začnime jedným poschodím a postupne pridávajme tie ďalšie... Ale iba ak na ne dostaneme chuť a máme aj miesto 😊. Ideálne je začať tým prvým, s názvom „VŠEOBECNÉ PODPORNÉ OPATRENIA“. Dobré, ale naozaj dobre si ich vychutnajme. Taký „ochutnávkový akt“ môže trvať v školskej komunite aj jeden až dva školské roky 😊. V tejto degustácii môžeme objaviť neuveriteľné veci! Napríklad aj to, že sa v chuti iba jednej, jedinej pralinky s názvom „PREVENCIA“, skrývajú vlastne všetky chute ďalších praliniiek v bonboniére. Majú síce výraznejšie príchute, odlišnú farbu poschodia, ale vždy nás vrátia k tej prvej, k „PREVENCII“.

Ako sa to vlastne stalo? Hm! To asi nik z cukrárov nevie 😊. Ale ak si pozrieme našu tabuľku, mnohí porozumieme 😊.

- Budme ekoLOGICKÍ! Ako k sebe, tak i k iným a tiež k prírode 😊. Snažme sa počas konzumácie praliniiek premýšľať, či sme už precítili naplno chuť tej predošlej, kým si doprajeme ďalšie. Skúsme sa zamyslieť, stretnúť a konverzovať – SPOLU! S tými, ktorí ich vyrobili, navrhovali, vyberali, s tými, komu sme ich ponúkli i s tými, čo ich práve jedia, chcú jesť, či s tými, ktorí ich núkajú hŕfne ďalej. Zvážme, či je potrebné vyjesť celú bonboniéru hneď a zbadať sa, až keď si nájdeme vedľa seba kopu „celofánu“ značky „byrokracia“, v ktorom sú pralinky zabalené. Ba dokonca si zavolať lekára, aby nám naordinoval zázračnú pilulku, k zdravému troveniu...či VY-HORENIU?:-).

**Ak máte chuť s nami vychutnávať si
ekoLOGICKY = (PO + MALI) + SPOLU,
pridajte sa!:-)**

Metafora „Vajce alebo Sliepka“... 😊 alebo heslo múdrych učiteľov „Maslow Before Bloom“²

„Maslow skôr než Bloom“ sa v akademických kruhoch stalo populárnou frázou. Ide o myšlienku, že pedagógovia musia spĺňať základné potreby študentov, aby vytvorili efektívne vzdelávacie prostredie. Maslowova hierarchia potrieb je päťstupňový model základných ľudských potrieb – akonáhle je každá základná potreba uspokojená, jednotlivci môžu prejsť k mysleniu na vyššej úrovni a uspokojovaniu pokročilejších potrieb. Koncept „Maslow Before Bloom“ popisuje, ako musia študenti najprv splniť svoje základné potreby, aby sa mohli efektívne učiť. Ak je študent hladný, obáva sa šikanovania v triede alebo riešenia traumy, potom jeho myseľ nie je biologicky pripravená zvládnuť pokročilé učenie vyššieho rádu. Bloomova taxonómia sa zameriava predovšetkým na učenie. Študenti – a pedagógovia – v súčasnosti riešia veľa vecí. Prežitie globálnej pandémie viedlo k strate učenia a izolácii a mnohí zápasia so spoločenskými a ekonomickými neistotami. Členovia vašej školskej komunity, ktorým chýbajú sociálno-emocionálne zručnosti potrebné na zvládnutie týchto stresorov, môžu zaostávať ešte viac, ako aj prejavovať príznaky depresie a úzkosti. Musíme sa zamerať na to, aby sa zamestnanci aj študenti vrátili na cestu k blahobytu, a to špecifickým riešením ich sociálno-emocionálnych potrieb a vytváraním pozitívnej školskej klímy, kde sa študenti cítia bezpečne a podporovaní. Sociálno-emocionálne učenie (SEL) a podpora intervencie pozitívneho správania (PBIS) sú dve kľúčové zložky pre každú školu, ktorá sa snaží podporovať tento druh školskej kultúry a klímy. Vybavenie študentov robustným a relevantným učebným plánom SEL im poskytuje nástroje na lepšie pochopenie seba samých a toho, ako reagujú na stresové situácie, čo im pomáha rozvíjať stratégie na zvládanie vonkajších a vnútorných výziev. Posilňovanie pozitívneho správania, ktoré je výsledkom týchto lekcií, povzbudzuje študentov, aby pokračovali v práci, aby rástli. To vytvára kultúru, v ktorej sú študenti odmeňovaní za to, že spĺňajú behaviorálne očakávania, namiesto toho, aby sa spoliehali na represívne dôsledky, keď zaostávajú. Podporujúce, pozitívne školské prostredie pomáha študentom rozvíjať stratégie na akademický, emocionálny a sociálny úspech a je jedinou cestou k dlhodobému úspechu študentov.

Pozrite si aj inšpiratívny záznam z webinára VUDPaP s názvom „Efektívna a účinná prevencia rizikového správania“:

<https://vudpap.sk/webinare/webinar-95-efektivna-a-ucinna-prevencia-rizikoveho-spravania/>

² <https://navigate360.com/blog/the-role-of-sel-pbis-in-maslow-before-bloom/>